



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum Paulus in raptu viderit Dei essentiam? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

ni amoris ecitafim faciente, dicit, Viuo ego, iam non ego; viuit verò in me Christus. Alio modo, quando pratermiffo appetitu superiori, homo totaliter fertur in ea quæ pertinent ad appetitum inferiorem: & fic ille qui porcos pauit, sub femetipfo cecidit. Et ille raptus, quàm primus: quia fcilicet appetitus superior eft magis homini proprius. Vnde quando homo ex violentia appetitus inferioris abftrahitur à motu appetitus superioris, magis abftrahitur ab eo quod eft fibi proprium. Quia tamen non eft ibi violentia, eo quod voluntas poteft refiftere paffioni, deficit à vera ratione raptus, nifi fortè tam vehemens paffio fit, quod vium rationis totaliter tollat: ficut contingit in his qui propter vehementiam iræ, vel amoris infanunt. Considerandum tamen quodd vterque excessus fecundum appetitum exiftens, poteft caufare excessum cognofcitiuæ virtutis, vel quia mens ad quædam intelligibilia rapiatur alienata à fenfibus, vel quia rapiatur ad aliquam imaginariam vifionem, feu phantasticam apparitionem.

Ad tertium dicendum, quodd ficut amor eft motus appetitus refpectu boni, ita timor eft motus appetitus refpectu mali. Vnde eadem ratione ex vtroque poteft caufari excessus mentis: præfertim cum timor ex amore caufetur, ficut Auguftinus dicit 14. * de Ciuitate Dei.

c. 7. c. 8.
to. 5.

ARTIC. III.

Prum Paulus in raptu viderit Dei effentiam?

836

De tertium fic proceditur. Videtur, quodd Paulus in raptu non viderit Dei effentiam. Sicut enim de Paulo legitur, quodd est raptus vsque ad tertiam cælum: ita & de Petro legitur Act. 10. quodd cecidit fuper eum mentis excessus. Sed Petrus in fuo excessu non vidit Dei effentiam, fed quamdam imaginariam vifionem. Ergo videtur, quodd nec Paulus Dei effentiam viderit.

Veri. 9.
10 a 11.
cor. et ad
1. Et 9.
17. ar 2.
Et 2. Co-
rint. 12.
16. a. 60. 4

¶ 2 Præterea, Vifio Dei facit hominem beatum, Sed

Sed Paulus in illo raptu non fuit beatus : alioquin numquam ad vitæ huius miseriam rediisset, sed corpus eius fuisset per redundantiam ab anima glorificatum, sicut erit in sanctis post resurrectionem: quod patet esse falsum. Ergo Paulus in suo raptu non vidit Dei essentiam.

¶ 3 Præterea, Fides, & spes esse non possunt simul cum visione diuinæ essentiae, ut habetur 1. ad Corint. 13. Sed Paulus in statu illo habuit fidem, & spem. Ergo non vidit Dei essentiam.

e. 6. 7. ¶
se 99 s. 3.

¶ 4 Præterea, Sicut * August. dicit 12. super Genes. ad literam, secundum visionem imaginariam quædam similitudines corporum videntur. Sed Paulus in raptu dicitur quasdam similitudines vidisse: prout tertij cæli, & paradisi, ut habetur secundo ad Corinthios duodecimo. Ergo videtur esse raptus ad imaginariam visionem magis, quam ad visionem diuinæ essentiae.

Epi. 112.
c. 13 s. 2.

SED contra est, quod Aug. * determinat in libro de Videndo Deum, ad Paulinam, quod ipsa Dei substantia à quibusdam videri potuit in hac vita potius, sicut à Moyse, & Paulo, qui raptus audiuit ineffabilia verba, quæ non licet homini loqui.

2i. 12. ca.
13. ¶ 28
10. 3. Et
Epif. 112.
c. 13. 10. 2
† gl. ord
sbi d.

RESPONDEO dicendum, quod quidem viderunt Paulum in raptu non vidisse ipsam Dei essentiam, sed quendam refulgentiam claritatis ipsius, contrarium manifestè * August. determinat in libro de Videndo Deum, sed etiam 12. super Genes. ad literam, & habetur in gloss. ¶ 2. ad Corinthios 12. Et hoc etiam ipsa verba Apostoli designant, quod enim se audisse ineffabilia verba, quæ non licet homini loqui. Huiusmodi autem videntur ea quæ pertinent ad visionem beatorum, quæ excedit statum videntium, secundum illud Isa. 64. Oculus non vidit Deus autem te, quæ preparasti diligentibus te. Et ideo consuetius dicitur, quod Deum per essentiam vidit.

Ad primum ergo dicendum, quod mens humana diuinitus rapitur ad contemplandam veritatem diuinam.

diuinam, tripliciter. Vno modo, vt contempletur
eam per similitudines quasdam imaginarias. Et talis
fuit excessus mentis, qui cecidit supra Petrum. Alio
modo, vt contempletur veritatem diuinam per intel-
ligibiles effectus: sicut fuit excessus Dauid, dicentis, *Ps. 115.*
Ego dixi in excessu meo, Omnis homo mendax. Ter-
tio modo, vt contempletur eam in sua essentia. Et
talis fuit raptus Pauli, & etiam Moyfi. Et satis con-
gruenter. Nam sicut Moyfes fuit primus doctor
Iudaeorum, ita Paulus fuit primus doctor Gen-
tium.

Ad secundum dicendum, quod diuina essentia
videri ab intellectu creato non potest, nisi per lu-
men gloriae: de quo dicitur in *Psal. 35.* In lumine
tuo videbimus lumen. Quod tamen dupliciter parti-
cipari potest. Vno modo, per modum formae immu-
nentis. Et sic beatos facit sanctos in patria. Alio mo-
do, per modum cuiusdam passionis transeuntis: si-
cut dictum * est de lumine prophetiae. Et hoc modo *q. 171. a.*
lumen illud fuit in Paulo, quando raptus fuit. Et ideo *2.*
ex tali visione non fuit simpliciter beatus, vt fieret
redundantia ad corpus, sed solum secundum quid.
Et ideo talis raptus aliquo modo ad prophetiam
pertinet.

Ad tertium dicendum, quod quia Paulus in ra-
ptu non fuit beatus habitualiter, sed solum habuit
actum beatorum: consequens est vt simul tunc in eo
non fuerit actus fidei: fuit tamen simul tunc in eo
fidei habitus.

Ad quartum dicendum, quod nomine tertij caeli
potest vno modo intelligi aliquid corporeum. Et sic
tertium caelum dicitur caelum empyreum, quod di-
citur tertium respectu caeli aerei, & caeli syderei: vel
potius respectu caeli syderei, & respectu caeli aquei,
sive crystallini. Et dicitur raptus ad tertium caelum,
non quia raptus sit ad videndum similitudinem ali-
cuius rei corporeae, sed propter hoc quod locus il-
le est contemplationis Beatorum. Vnde * *Glossa.*
ibid. dicit

dicit 2. ad Corinth 12. quod cælum tertium est spirituale cælum, ubi angeli & sanctæ animæ fruuntur Dei contemplatione. Ad quod cum dicit se raptum, signat quod Deus ostendit ei vitam, in qua videndus est in æternum. * Alio modo per tertium cælum potest intelligi aliqua visio supermundana, quæ potest dici tertium cælum triplici ratione. Vno modo, secundum ordinem potentiarum cognoscitivarum. Ut primum cælum dicatur visio supermundana corporalis, quæ fit per sensum: sicut visa est manus scribentis in pariete Daniel 5. Secundum autem cælum fit visio imaginaria, puta quam vidit Isaias, & Ioannes in Apocal. Tertium verò cælum dicatur visio intellectualis, ut Augustinus exponit 12. super Genes. ad literam. Secundum modo potest dici tertium cælum secundum cognitionem cognoscibilem: ut primum cælum dicatur cognitio cælestium corporum: secundum, cognitio cælestium spirituum: tertium, cognitio ipsius Dei. Tertio modo potest dici tertium cælum contemplatio Dei, secundum gradus cognitionis, quæ Deus videtur quorum primus pertinet ad angelos infimæ hierarchie: secundus, ad angelos mediæ: tertius, ad angelos supremæ, ut dicit * Gloss. 2. ad Corinth. 12. Et quæ visio Dei non potest esse sine delectatione, proprie non solum se dicit raptum ad tertium cælum raptus contemplationis, sed etiam in paradysum raptus delectationis consequentis.

ARTIC. IV.

Virum Paulus in raptu fuerit alienatus à sensibus.
AD quartum sic proceditur. Videtur, quod Paulus in raptu non fuerit alienatus à sensibus. In enim August. * 12. super Genes. ad literam, Cur non credamus, quod tanto Apostolo doctori generatim raptus usque ad istam excellentissimam visionem voluerit Deus demonstrare vitam, in qua post hanc vitam viuendum est in æternum? Sed in illa vita statura sancti post resurrectionem videbunt Dei eternam, absque hoc quod fiat abstractio à sensibus corporeis.

Ex gl. or.
 ibid. ex
 Aug.

lib. 12. c.
 28. to. 3.

ibi innuitur
 i gl.
 ordin. ex
 Dionysio
 Areop.

337

1. q. 12. a.
 11. cor. Et

veri. q. 10
 a. 11. co.

Et q. 13.
 ar. 3. cor.

Et ad 4.
 et ar. 4.

cor. Et
 quoli. 1.

11. 1. cor.
 Et 2. co.

12. to. 1.
 col. 4.

* ca. 28.
 cir. med.
 10. 3.